

Utlåtande 2012:99 RI (Dnr 325-435/2011)

Tillsättande av en levnadsnivåutredning i Stockholm för att kartlägga inkomstskillnader och skillnader i levnadsförhållanden mellan medborgare i Stockholms kommun
Motion (2011:17) av Carin Jämtin (S)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2011:17) av Carin Jämtin (S) om ”Tillsättande av en levnadsnivåutredning i Stockholm för att kartlägga inkomstskillnader och skillnader i levnadsförhållanden mellan medborgare i Stockholms kommun” besvaras med hänvisning till vad som sägs i detta utlåtande.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Carin Jämtin (S) framför i en motion (2011:17) uppfattningen att Stockholm segregeras allt mer eftersom inkomstskillnaderna i staden växer. Motionären anser att detta leder till andra frågeställningar som hur levnadsförhållandena har utvecklats i Stockholm över tid.

För att öka förståelsen för de utmaningar och problem som Stockholm står inför föreslår Carin Jämtin att en kartläggning av stockholmarnas levnadsförhållanden görs och att en levnadsnivåutredning tillsätts. Detta i syfte att kontinuerligt skaffa kunskap för att i tid hitta verktygen i arbetet med att Stockholm ska stå fortsatt ekonomiskt och socialt starkt.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd och Östermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret anser att staden kontinuerligt följer utvecklingen för både arbetsmarknad och utvecklingen av ekonomiskt bistånd. Varje månad presenteras rapporter för bland annat utvecklingen av ekonomiskt bistånd, prognoser över arbetsmarknadsläget i hela staden, målgruppsutvecklingen på jobbtorgen och så vidare. Därtill görs undersökningar och jämförelser i ytterstan utifrån andra socioekonomiska förutsättningar för både Järvalyftet och Söderortsvisionen. När det gäller statistik över skillnader i levnadsnivå, hälsa, inkomst, utbildning, skolresultat, arbetslöshet finns det i dagsläget mer än tillräckliga uppgifter.

Arbetsmarknadsnämnden anser att för att förvaltningarna ska kunna fullgöra sina uppdrag är det nödvändigt med tillgång till ett gediget underlag som gör det möjligt att följa upp förändringar och utvecklingstendenser i staden – både positiva och negativa sådana. Det genomförs redan idag tämligen omfattande och regelbundna kartläggningar över Stockholms stad och dess medborgare. En av de viktigaste källorna är USK, som levererar siffror på miljö, befolkning, bostäder, social omsorg, utbildning, inkomster, priser, kultur, fritid med mera. USK tillhandahåller ett tabellverktyg som möjliggör månadsvisa uppföljningar.

Socialnämnden anser att för att förvaltningarna ska kunna fullgöra sina uppdrag är det nödvändigt med tillgång till ett gediget underlag som gör det möjligt att följa upp förändringar och utvecklingstendenser i staden – både positiva och negativa sådana. Det genomförs redan idag tämligen omfattande och regelbundna kartläggningar över Stockholms stad och dess medborgare.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anser att sociala klyftor mellan olika delar av staden och en ökning av inkomstskillnader, såsom beskrivs i motionen, är bekymmersamma. Olika insatser pågår för att motverka utvecklingen, bland annat aktiviteter inom ramen för Söderortsvisionen där vissa bostadsområden är prioriterade.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd anser att de fakta som efterlysts finns att få från bland annat USK. Stadsdelsnämnden anser att de underlag som redan finns bör användas.

Östermalms stadsdelsnämnd anser att en levnadsnivåundersökning troligen inte kommer att leda till kunskaper som väsentligt kan förändra situationen, eftersom utvecklingen redan är känd. Därtill krävs andra beslut och andra in-

satser. Järvalyftet och Söderortsvisionen är exempel på sådana insatser, även om de naturligtvis inte ensamma räcker för att bryta segregationen.

Mina synpunkter

I stadens budget för 2012 framgår det tydligt att det är en grunduppgift för staden att finnas till hands för de mest utsatta. Stockholms stad arbetar därför dagligen för att minska de sociala klyftorna. För detta ändamål har Stockholms stad tillgång till en stor mängd faktaunderlag och undersökningar. Stockholms stad arbetar dessutom brett för att alla ska klara skolan, komma in på arbetsmarknaden och att få det stöd och den hjälp som de behöver.

Satsningar i ytterstaden, sommarjobbssatsningar och ökade resurser till skolorna är några av de pusselbitar som staden förfogar över i arbetet med att skapa förutsättningar för alla att kunna växa. Det är dock viktigt att ha en grundläggande kunskap och förståelse om hur utvecklingen i Stockholm ser ut och där använder sig staden av olika mätningar och informationskällor som fyller det syfte som motionären efterfrågar. Däremot är det viktigt att fortsätta det arbete som läggs ner i till exempel Järvalyftet och Söderortsvisionen, för att ge varje invånare bästa möjliga grund och förutsättning. I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion av Carin Jämtin (S) om tillsättande av en levnadsnivåutredning i Stockholm för att kartlägga inkomstskillnader och skillnader i levnadsförhållanden mellan medborgare i Stockholms kommun

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Karin Wanngård* (S) och *Daniel Helldén* (MP) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta

1. Att bifalla motionen.
2. Att därutöver anföras

Stockholm är en av de mest segregerade städerna i Europa. Stockholm är en delad stad och i förorter som Tensta och Rinkeby står varannan invånare utanför arbetsmarknaden. Medelinkomsten är mindre än hälften så stor som i innerstaden och klyftorna fortsätter att öka. Barnen som växer upp i en ojämlik och segregerad stad kommer att

påverkas i sin framtid. Flera undersökningar visar att ju mer jämlika samhällen är desto tryggare blir samhällen. Stockholm går åt precis motsatt håll.

Segregationen går att motverka men det handlar om politisk vilja. Stockholm behöver göra en massiv satsning på att rusta upp de slitna miljonprogramsområdena, bygga fler hyresrätter som folk har råd att bo i, satsa mer resurser till skolor i utsatta områden, bygga ihop stadsdelarna genom att satsa på kollektivtrafik som länkar ytterområdena med varandra. Detta är bara några exempel.

I motionssvaret står det att det redan finns bra statistik och siffror över läget i staden och det stämmer. Problemet kvarstår dock att det idag inte finns en enhetlig och sammanhållen bild av läget. Och vad som är ännu viktigare är att det idag helt saknas en enhetlig strategi för att komma åt segregationen i staden.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2011:17) av Carin Jämtin (S) om ”Tillsättande av en levnadsnivåutredning i Stockholm för att kartlägga inkomstskillnader och skillnader i levnadsförhållanden mellan medborgare i Stockholms kommun” besvaras med hänvisning till vad som sägs i detta utlåtande.

Stockholm den 30 maj 2012

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Karin Wanngård*, *Roger Mogert* och *Tomas Rudin* (alla S) och *Åsa Jernberg* och *Stefan Nilsson* (båda MP) med hänvisning till reservationen av (S) och (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2011:17) av Carin Jämtin (S) om ”Tillsättande av en levnadsnivåutredning i Stockholm för att kartlägga inkomstskillnader och skillnader i levnadsförhållanden mellan medborgare i Stockholms kommun” bifalls.
2. Därutöver vill jag framhålla följande.

Trots det dagliga arbetet för att minska de sociala klyftorna som finansborgarrådet hänvisar till i sina synpunkter ökar inkomstklyftorna mellan centrala staden och ytterstaden. I takt med inkomstklyftorna ökar också skillnaden i barnfattigdom mellan rikare och fattigare stadsdelar.

Stockholm är fortfarande en av de mest segregerade städerna i Europa trots det stora faktaunderlag som staden har tillgång till. Den logiska slutsatsen är att det staden gör idag och den kunskap som staden har idag inte räcker till.

Kanske är det så att vi inte ser skogen för alla träd. Det framkommer i remissvaren att det skulle gynna stadens aktiva statistikanvändning med en bättre översikt. Vad motionären föreslår är en återkommande levnadsnivåundersökning för att följa stockholmarnas inkomstskillnader och skillnader i levnadsvillkor. En sådan undersökning skulle ge en samlad bild av läget. Att gå emot är att inte vilja se den krassa verkligheten i Stockholms stad.

En återkommande levnadsnivåundersökning skulle göra det lättare att aktivt kunna använda sig av statistiken i de politiska besluten och i förvaltningarnas arbete. Det skulle ge kunskap om hur levnadsförhållanden utvecklas i hela staden. Idag pekas bara fattigare områden ut som segregerade fast rikare områden kan vara ännu mer segregerade fast åt andra hållet.

ÄRENDET

Carin Jämtin (S) framför i en motion (2011:17) uppfattningen att Stockholm segregeras allt mer, eftersom inkomstskillnaderna i staden växer. Motionären anser att detta leder till andra frågeställningar som hur levnadsförhållandena har utvecklats i Stockholm över tid.

För att öka förståelsen för de utmaningar och problem som Stockholm står inför föreslår Carin Jämtin att en kartläggning av stockholmarnas levnadsförhållanden görs och att en levnadsnivåutredning tillsätts. Detta i syfte att kontinuerligt skaffa kunskap för att i tid hitta verktygen i arbetet med att Stockholm ska stå fortsatt ekonomiskt och socialt starkt.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd och Östermalms stadsdelsnämnd för yttrande.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 maj 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser positivt på undersökningar som relaterar till de resultat som ska nås och identifierar och ger underlag till nya arbetssätt. Staden följer i dagsläget utvecklingen kontinuerligt för både arbetsmarknad och utvecklingen av ekonomiskt bistånd. Varje månad presenteras rapporter för bland annat utvecklingen av ekonomiskt bistånd, prognoser över arbetsmarknadsläget i hela staden, målgruppsutvecklingen på jobbtorgen och så vidare. Därtill görs undersökningar och jämförelser i ytterstaden utifrån andra socioekonomiska förutsättningar för både Järvalyftet och Söderortsvisionen. När det gäller statistik över skillnader i levnadsnivå, hälsa, inkomst, utbildning, skolresultat, arbetslöshet finns det i dagsläget mer än tillräckliga uppgifter.

Inkomstklyftorna ökar, (enligt uppgifter från USK) mellan centrala staden och ytterstaden. Stadsledningskontoret anser att utvecklingen redan är känd och därför kommer inte levnadsnivåundersökningen att ge mer underlag än vad som finns i nuläget. De underlag som motionären önskar få belysta finns tillgängliga i dag.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 juni 2011 att

1. Arbetsmarknadsnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Arbetsmarknadsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av vice ordföranden Karin Rågsjö m.fl. (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Ulla Hamilton m.fl. (M), ledamoten Gulan Avcı (FP) och ledamoten Fredrik Lindstål (C), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av tjänstgörande ersättaren Anton Andersson m.fl. (S), *bilaga 1*.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 31 maj 2011 har i huvudsak följande lydelse.

För att förvaltningarna ska kunna fullgöra sina uppdrag är det nödvändigt med tillgång till ett gediget underlag som gör det möjligt att följa upp förändringar och utvecklingstendenser i staden – både positiva och negativa sådana. Det genomförs redan idag tämligen omfattande och regelbundna kartläggningar över Stockholms stad och dess medborgare. En av de viktigaste källorna är USK, som levererar siffror på miljö, befolkning, bostäder, social omsorg, utbildning, inkomster, priser, kultur, fritid med mera. Materialet hålls tillgängligt på USK:s hemsida och delar av det sammanställs i en statistisk årsbok. USK tillhandahåller därutöver också ett tabellverktyg som möjliggör månadsvisa uppföljningar. Även Folkhälsoinstitutet genomför årsvis kartläggningar som bland annat berör områden fysisk och psykisk hälsa, delaktighet och inflytande, barns uppväxtvillkor, hälsa i arbetslivet, sexualitet och reproduktiv hälsa, skydd mot smittspridning och droger. Ytterligare statistik kan fås från exempelvis Socialstyrelsen och i viss mån också Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Delar av det underlag som finns framtaget sammanställs under året i olika former av rapporter och skrivelser. Till exempel sammanställer socialförvaltningen årligen rapporten "Beskrivning av socialtjänsten i Stockholms stad" med uppföljningar av den sociala situationen i staden. Samtliga förvaltningar gör också egna uppföljningar i samband med tertialrapportering och verksamhetsberättelser. Till detta tillkommer olika typer av riktade undersökningar såsom den om bostadslösa barnfamiljer.

Sammantaget ger dessa kartläggningar en tämligen god bild av situationen i staden. För närvarande bedöms det därför inte finnas behov av ytterligare utredningar.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 juni 2011 att

1. Socialnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Socialnämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av vice ordföranden Roger Mogert m.fl. (S) och ledamoten Inger Stark (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Anna König Jerlmyr m.fl. (M), ledamoten Ann-Katrin Åslund (FP), ledamoten Stina Bengtsson (C) och ledamoten Ewa Samuelsson (KD), *bilaga 1*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 31 maj 2011 har i huvudsak följande lydelse.

För att förvaltningarna ska kunna fullgöra sina uppdrag är det nödvändigt med tillgång till ett gediget underlag som gör det möjligt att följa upp förändringar och utvecklingstendenser i staden – både positiva och negativa sådana. Det genomförs redan idag tämligen omfattande och regelbundna kartläggningar över Stockholms stad och dess medborgare. En av de viktigaste källorna är USK, som levererar siffror på miljö, befolkning, bostäder, social omsorg, utbildning, inkomster, priser, kultur, fritid med mera. Materialet hålls tillgängligt på USK:s hemsida och delar av det sammanställs i en statistisk årsbok. USK tillhandahåller därutöver också ett tabellverktyg som möjliggör månadsvisa uppföljningar. Även Folkhälsoinstitutet genomför årsvis kartläggningar som bland annat berör områden fysisk och psykisk hälsa, delaktighet och inflytande, barns uppväxtvillkor, hälsa i arbetslivet, sexualitet och reproduktiv hälsa, skydd mot smittspridning och droger. Ytterligare statistik kan fås från exempelvis Socialstyrelsen och i viss mån också Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Delar av det underlag som finns framtaget sammanställs under året i olika former av rapporter och skrivelser. Till exempel sammanställer socialförvaltningen årligen rapporten "Beskrivning av socialtjänsten i Stockholms stad" med uppföljningar av den sociala situationen i staden. Samtliga förvaltningar gör också egna uppföljningar i samband med tertialrapportering och verksamhetsberättelser. Till detta tillkommer olika typer av riktade undersökningar såsom den om bostadslösa barnfamiljer.

Sammantaget ger dessa kartläggningar en tämligen god bild av situationen i staden. För närvarande bedöms det därför inte finnas behov av ytterligare utredningar.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 juni 2011 att besvara remissen med det som anförs nedan.

“För att förvaltningarna ska kunna fullgöra sina uppdrag är det nödvändigt med tillgång till ett gediget underlag som gör det möjligt att följa upp förändringar och utvecklingstendenser i staden – både positiva och negativa sådana. Det genomförs redan idag tämligen omfattande och regelbundna kartläggningar över Stockholms stad och dess medborgare. En av de viktigaste källorna är USK, som levererar siffror på miljö, befolkning, bostäder, social omsorg, utbildning, inkomster, priser, kultur, fritid med mera. Materialet hålls tillgängligt på USK:s hemsida och delar av det sammanställs i en statistisk årsbok. USK tillhandahåller därutöver också ett tabellverktyg som möjliggör månadsvisa uppföljningar. Även Folkhälsoinstitutet genomför årsvis kartläggningar som bland annat berör områden fysisk och psykisk hälsa, delaktighet och inflytande, barns uppväxtvillkor, hälsa i arbetslivet, sexualitet och reproduktiv hälsa, skydd mot smittspridning och droger. Ytterligare statistik kan fås från exempelvis Socialstyrelsen och i viss mån också Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Delar av det underlag som finns framtaget sammanställs under året i olika former av rapporter och skrivelser. Till exempel sammanställer socialförvaltningen årligen rapporten ”Beskrivning av socialtjänsten i Stockholms stad” med uppföljningar av den sociala situationen i staden. Samtliga förvaltningar gör också egna uppföljningar i samband med tertialrapportering och verksamhetsberättelser. Till detta tillkommer olika typer av riktade undersökningar såsom den om bostadslösa barnfamiljer.

Sammantaget ger dessa kartläggningar en tämligen god bild av situationen i staden. För närvarande bedöms det därför inte finnas behov av ytterligare utredning”.

Reservation anfördes av vice ordföranden Rosa Lundmark (V), ledamoten Magnus Dannqvist m.fl. (S) och ledamoten Pekka Koskenvoima m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Andersson (C), *bilaga 1*.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den

20 maj 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar uppfattningen att orsaker som bidrar till segregation i storstäder måste identifieras och motverkas. Sociala klyftor mellan olika delar av staden och en ökning av inkomstskillnader, såsom beskrivs i motionen, är bekymmersamma. Exempelvis finns inom Enskede-Årsta-Vantörs olika stadsdelar socioekonomiska skillnader, vilket bland annat märks genom ett större behov av försörjningsstöd inom vissa områden. Olika insatser pågår för att motverka utvecklingen, bland annat aktiviteter inom ramen för Söderortsvisionen där vissa bostadsområden är prioriterade. Det avspeglas även på resurstilldelningen till fritiden och extra resurser till förskolor i vissa områden.

Levnadsnivåutredningar kan leda till kunskaper som kan ligga till grund för beslut och insatser i syfte att motverka en ökad segregation. Förvaltningen har dock inte kompetensen att ha synpunkter på *hur* levnadsnivåutredningar kan utföras men anser det viktigt att staden nyttjar och utvecklar statistik som eventuellt redan finns, t.ex. Statistiska Centralbyråns (SCB:s) undersökningar av levnadsförhållanden (ULF).

Förvaltningen anser generellt sett att staden på en övergripande nivå bör verka för en utvecklad samordning kring statistik, både vad gäller stadens utvecklingsbehov för statistiken (exempelvis levnadsnivåutredningar) men också den statistik som levereras från olika nivåer i staden (enheter, förvaltningar, stadsledningskontoret etc.) till myndigheter såsom Socialstyrelsen, Skolverket, SCB m.fl. Det skulle gynna stadens interna statistikanvändning för t.ex. jämförelser och benchmarking stadsdelsförvaltningar emellan. En bättre översikt, som inkluderar tydliga definitioner och tidpunkter under året för olika rapporteringar, skulle också underlätta planerings- och uppföljningsarbetet generellt i staden och onödig administration kan undvikas.

Förvaltningen föreslår att nämnden delvis tillstyrker motionen och att förvaltningens tjänsteutlåtande återopas som svar till kommunstyrelsen.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 juni 2011 att lämna svar på remissen i enlighet med tjänsteutlåtandet.

Reservation anfördes av vice ordföranden Ornina Younan m.fl. (S) och ledamoten Jonas Ljungstedt (V), *bilaga 1*.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 februari 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsnämnden har tagit del av motionen om tillsättande av en levnadsnivåutredning i Stockholm för att kartlägga inkomstskillnader och skillnader i levnadsförhål-

landen mellan medborgare i Stockholms kommun. De fakta som efterlysts finns att få från bland annat USK. Förvaltningen anser att de underlag som redan finns bör användas. Stadsdelsnämnden anser att om en utredning tillsätts är det viktigt att även boendeförhållanden belyses i utredningen, då detta är en viktig parameter vad gäller levnadsvillkor.

Stadsdelsnämnden lämnar svar på remissen i enlighet med tjänsteutlåtandet.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 14 april 2011 att godkänna och överlämna detta tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation anfördes av vice ordförande Stefan Nilsson m.fl. (MP), ledamoten Birgit Marklund Beijer m.fl. (S) och Per Hamnström (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av ordförande Johan Sjölin m.fl. (M), ledamoten Berit Snapp (C) och tjänstgörande ersättaren Catrin Tetzell (FP), *bilaga 1*.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 29 mars 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har tagit del av motionen och anser att orsaker som bidrar till att Stockholms stad alltmer segregeras bör identifieras och motverkas. En stad och dess innevånare berikas av att människor med olika bakgrund, social, kulturell som religiös lever och bor tillsammans. Ökade sociala klyftor mellan olika delar av staden bidrar till sociala spänningar och oro som drabbar hela staden. Att inkomstklyftorna ökar, (enligt uppgifter från USK) mellan centrala staden och ytterstaden är bekymmersamt. Förvaltningen anser att en levnadsnivåundersökning troligen inte kommer att leda till kunskaper som väsentligt kan förändra situationen, eftersom utvecklingen redan är känd. Därtill krävs andra beslut och andra insatser. Järvalyftet och Söderortsvisionen är exempel på sådana insatser, även om de naturligtvis inte ensamma räcker för att bryta segregationen. Däremot menar förvaltningen att en levnadsnivåundersökning aldrig är ointressant och föreslår att USK:s uppdrag utvidgas i de områden som idag inte följs upp avseende de boendes levnadsvillkor i staden. Gärna i samarbete med Stockholms universitet.

RESERVATIONER M.M.

Arbetsmarknadsnämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Karin Rågsjö m.fl. (V) enligt följande.

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att bifalla motionen.
2. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen.
3. I övrigt anför:

I Stockholm har vi en galopperande segregering. Bostadspolitik, utbildningspolitiken, arbetsmarknadspolitik och den nuvarande regeringens fördelningspolitik har bidragit till att Stockholm nu är en delad stad. Segregationen har fördjupats särskilt mellan innerstaden och förorterna. Dessutom har den högerstyrda politiken i Stockholms stad ytterligare ökat ojämlikheten, bland annat genom att minska den socioekonomiska omfördelningen i förskolan och skolan. Detta slår hårt mot barn och ungdomar.

Konsekvenserna av den förda politiken drabbar alla Stockholmare men främst de unga som i dag inte kan räkna med att få en lägenhet, har svårt att få jobb och inte har fått tillräcklig hjälp för att kunna söka till gymnasieskolan. En segregerad stad innebär även en fastlåsnings i arbetslöshet, svag ekonomi, utlåsnings från högre utbildning samt sociala problem.

Föräldrars inkomst och utbildning är viktig för hur väl barnen lyckas i skolan; försämras föräldrarnas villkor riskerar även barnens villkor att försämras. I innerstaden är det inte en enda elev som saknar betyg i samtliga ämnen i årskurs 9 till skillnad från 3 procent i Farsta och i Spånga Tensta. Andelen elever som har nått målet i alla ämnen i årskurs 9 varierar kraftigt visar en genomgång vårterminen 2010, 96,9 procent av eleverna i Höglandsskolan nådde målen jämfört med 27,6 procent i Hjulstaskolan. Detta är inte försvarbart. Det är uppenbart att skillnaderna genomgående är så stora att det kommer att påverka många elevers möjlighet till gymnasieutbildning och därmed möjligheter till högre studier. Dessutom visar alla tänkbara undersökningar att möjligheterna att få arbete är minimal för de ungdomar som saknar utbildning.

Det behövs en levnadsnivåundersökning för att kartlägga behoven.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Ulla Hamilton m.fl. (M), ledamoten Gulan Avci (FP) och ledamoten Fredrik Lindstål (C) enligt följande.

Det finns fortfarande mycket att göra för att underlätta människors intåg på arbetsmarknaden i Stockholms stad. Alliansen har sedan 2008 framgångsrikt arbetat med

Jobbtorg Stockholm som snart stöttat 15 000 unika individer till egen försörjning. Men vi ser också att det behövs fler och nya vägar till arbete för människor som idag står långt ifrån arbetsmarknaden, ungdomar som inte lyckats ta sig in på arbetsmarknaden och nyanlända invandrare. Tillkomsten av arbetsmarknadsnämnden understryker hur stor vikt Alliansen i Stockholms stad fäster vid det arbetet.

Däremot delar vi inte den bild av ökande klyftor som Socialdemokraterna envisas med att försöka pränta in i Stockholmarnas medvetande. Tvärt om så kan vi genom de undersökningar och tidsserier som redan idag görs av bland andra USK, se att det går åt rätt håll i hela staden. Sedan april 2010 har arbetslösheten minskat, alternativt ligger på samma nivå, i samtliga stadsdelar. Undantaget är Bromma och Hässelby-Vällingby där ungdomsarbetslösheten var 0,1 procentenhet högre i april 2011.

Ser vi i ett längre perspektiv har andelen med sjukersättning minskat i samtliga stadsdelar jämfört med den period då Socialdemokraterna senast hade makten i Stockholms stad. Andelen med ekonomiskt bistånd har minskat från 5,7 procent år 2005 till 3,9 procent år 2010. Och vid ett flertal tillfällen var skillnaderna i arbetslöshet mellan innerstad och ytterstad större under mandatperioden 2002 – 2006 än de är idag.

När det gäller den undersökning i Dagens Nyheter och som Carin Jämtin hänvisar till i sin motion så behöver man ta hänsyn till fler parametrar och inte enbart stirra sig blind på de siffror som beskriver medelinkomsten 1991 jämfört med 2008. Den största skillnaden är att det fanns många fler pensionärer i åldern 70 till 90 år i innerstaden 1991 än det fanns 2008. Och under 2008 fanns det i innerstaden fler i ålder 50 – 65 år, det vill säga personer i arbetsför ålder. Dessutom ser den som studerar dessa siffror närmare att skillnaderna i procentuell ökning av medelinkomsten var större mellan 1995 och 2000 än de var mellan 2000 och 2008. Den procentuella medelinkomstutvecklingen i ytterstaden var ungefär lika stor mellan 1995 och 2000 som mellan 2000 och 2008, medan ökningen av medelinkomsten i innerstaden var procentuellt lägre mellan 2000 och 2008. Det tyder snarare på att skillnaderna, baserat på siffror för medelinkomsten, minskar.

Särskilt uttalande gjordes av tjänstgörande ersättaren Anton Andersson m.fl. (S) enligt följande.

De stora återkommande undersökningarna om levnadsnivå idag i Sverige är dels den undersökning som institutet för social forskning ansvarar för (LNU) och dels statistiska centralbyråns undersökning av levnadsförhållanden (ULF) som utförs på uppdrag av Sveriges riksdag sedan 1975. Registerstatistik finns även hos samlat hos USK och myndigheter som folkhälsoinstitutet. Mycket statistik finns alltså tillgängligt men det räcker inte.

I dagsläget finns inget uppdrag att sammanställa en samlad bild av levnadsnivåer i Stockholm uppdelat på samhällsklass, kön, migrationsbakgrund eller på stadsdelsnivå och att dra slutsatser utifrån denna statistik. En sådan undersökning är nödvändig. Inte minst med tanke på att barnfattigdomen växer i en alarmerande takt och kommunen

behöver ökade kunskaper för att veta var den förekommer och vad man kan göra åt den.

Med bakgrund av att Utrednings och statistik kontoret (USK) sedan drygt en månad tillbaka är privatiserat och arbetar efter anbud från staden och andra aktörer kan hållningen inte vara att man förväntar sig att detta företag offentligt skall tillhandahålla statistik och undersökningar om inte sådana beställningar finns. Stockholms kommun bör därför inrätta en lokal levnadsnivåundersökning.

Socialnämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Roger Mogert m.fl. (S) och ledamoten Inger Stark (V) enligt följande.

1. Socialnämnden bifaller motionen
2. Därutöver anføres följande.

Stockholm är en av de mest segregerade städerna i Europa. Stockholm är en delad stad och i förorter som Tensta och Rinkeby står varannan invånare utanför arbetsmarknaden. Medelinkomsten är mindre än hälften så stor som i innerstaden och klyftorna fortsätter att öka. Barnen som växer upp i en ojämlik och segregerad stad kommer att påverkas i sin framtid. Flera undersökningar visar att ju mer jämlika människor är desto bättre och tryggare samhällen får vi. Stockholm går åt precis motsatt håll.

Segregationen går att motverka men det handlar om politisk vilja. Stockholm behöver göra en massiv satsning på att rusta upp dem slitna miljonprogramsområdena, bygga fler hyresrätter som folk har råd att bo i, satsa mer resurser till skolor i utsatta områden, bygga ihop stadsdelarna genom att satsa på kollektivtrafik som länkar ytterområdena med varandra. Detta är bara några exempel.

I motionssvaret står det att det redan finns bra statistik och siffror över läget i staden och det stämmer. Problemet kvarstår dock med att det idag inte finns en enhetlig och sammanhållen bild av läget, men vad som är ännu viktigare är att det helt saknas en enhetlig strategi för att komma åt segregationen i staden.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Anna König Jerlmyr m.fl. (M), ledamoten Ann-Katrin Åslund (FP), ledamoten Stina Bengtsson (C) och ledamoten Ewa Samuelsson (KD) enligt följande.

Det finns fortfarande mycket att göra för att underlätta för människor att komma in på arbetsmarknaden i Stockholms stad. Alliansen har sedan 2008 framgångsrikt arbetat med Jobbtorg Stockholm som snart stöttat 15 000 unika individer till egen försörjning. Men vi ser också att det behövs fler och nya vägar till arbete för människor som idag står långt ifrån arbetsmarknaden, ungdomar som inte lyckats ta sig in på arbetsmark-

naden och nyanlända invandrare. Tillkomsten av arbetsmarknadsnämnden understryker hur stor vikt Alliansen i Stockholms stad fäster vid det arbetet.

Däremot delar vi inte den bild av ökande klyftor som Socialdemokraterna envisas med att försöka prägla in i Stockholms medvetande. Tvärtom så kan vi, genom de undersökningar och tidsserier som redan idag görs av bland andra USK, se att det går åt rätt håll i hela staden. Sedan april 2010 har arbetslösheten minskat, alternativt legat på samma nivå, i samtliga stadsdelar. Undantaget är Bromma och Hässelby-Vällingby där ungdomsarbetslösheten var 0,1 procentenhet högre i april 2011.

Ser vi i ett längre perspektiv har andelen med sjukersättning minskat i samtliga stadsdelar jämfört med den period då Socialdemokraterna senast hade makten i Stockholms stad. Andelen med ekonomiskt bistånd har minskat från 5,7 procent år 2005 till 3,9 procent år 2010. Och vid ett flertal tillfällen var skillnaderna i arbetslöshet mellan innerstad och ytterstad större under mandatperioden 2002-2006 än de är idag.

När det gäller den undersökning i Dagens Nyheter och som Carin Jämtin hänvisar till i sin motion så behöver vi ta hänsyn till fler parametrar och inte enbart stirra oss blinda på de siffror som beskriver medelinkomsten 1991 jämfört med 2008. Den största skillnaden är att det fanns många fler pensionärer i åldrarna 70 till 90 år i innerstaden 1991 än det fanns 2008. Och under 2008 fanns det i innerstaden fler i åldrarna 50-65 år, det vill säga personer i arbetsför ålder. Dessutom ser den som studerar dessa siffror närmare att skillnaderna i procentuell ökning av medelinkomsten var större mellan 1995 och 2000 än de var mellan 2000 och 2008. Den procentuella medelinkomstutvecklingen i ytterstaden var ungefär lika stor mellan 1995 och 2000 som mellan 2000 och 2008, medan ökningen av medelinkomsten i innerstaden var procentuellt lägre mellan 2000 och 2008. Det tyder snarare på att skillnaderna, baserat på siffror för medelinkomsten, minskar.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordföranden Rosa Lundmark (V), ledamoten Magnus Dannqvist m.fl. (S) och ledamoten Pekka Koskenvoima m.fl. (MP) enligt följande.

Vi reserverar oss mot beslutet till förmån för förvaltningens förslag.

Ersätтарыttrande gjordes av Karin Andersson (C) enligt följande.

Jag instämmer i beslutet i enlighet med förslag från (M), (FP).

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordföranden Ornina Younan m.fl. (S) och ledamoten Jonas Ljungstedt (V) enligt följande.

att tillstyrka motionen
att därutöver anföra

Den i motionen föreslagna levnadsnivåundersökningen skulle bidra till att få kunskap och se orsakssambanden mellan de stora inkomstskillnaderna som finns mellan innerstad och ytterstad och hur levnadsvillkoren utvecklats över tid. För att få svar på dessa accelererande klyftor är det viktigt att de frågeställningar som lyfts fram i motionen blir belysta. Barnfattigdomen i Sverige ökar medan Stockholm visar en liten minskning. Förvisso är den fortfarande näst högst i landet enligt Rädda Barnens rapport och det är givetvis viktigt att segregationen i Stockholm identifieras och motverkas. Rapporten visar att klyftorna mellan de rikaste och de fattigaste barnfamiljerna fortsätter att vidgas och att barnfattigdomen varierar starkt mellan Sveriges kommuner.

För att kunna fatta rätt beslut behövs omfattande underlag. För att sedan kunna följa upp resultaten av besluten krävs därför återkommande uppföljningar.

Vi instämmer i förvaltningens synpunkt att även boendeförhållanden är en parameter som ska ingå undersökningen.”

Östermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordförande Stefan Nilsson m.fl. (MP), ledamoten Birgit Marklund Beijer m.fl. (S) och Per Hamnström (V) enligt följande.

att bifalla motionen samt
att därutöver anföra följande:

Den i motionen föreslagna levnadsnivåundersökningen skulle bidra till att få kunskap och se orsakssambanden mellan de stora inkomstskillnaderna som finns mellan innerstad och ytterstad och hur levnadsvillkoren utvecklats över tid. För att få svar på dessa accelererande klyftor är det viktigt att de frågeställningar som lyfts fram i motionen blir belysta. Barnfattigdomen i Sverige ökar medan Stockholm visar en liten minskning. Förvisso är den fortfarande näst högst i landet enligt Rädda Barnens rapport och det är givetvis viktigt att segregationen i Stockholm identifieras och motverkas. Rapporten visar att klyftorna mellan de rikaste och de fattigaste barnfamiljerna fortsätter att vidgas och att barnfattigdomen varierar starkt mellan Sveriges kommuner.

För att kunna fatta rätt beslut behövs omfattande underlag. För att sedan kunna följa upp resultaten av besluten krävs därför återkommande uppföljningar.

Särskilt uttalande gjordes av ordförande Johan Sjölin m.fl. (M), ledamoten Berit Snapp (C) och tjänstgörande ersättaren Catrin Tetzell (FP) enligt följande.

Vi instämmer i förvaltningens synpunkt att det är viktigt att analysera och finna lösningar på de negativa effekter som ökad segregering av Stockholms stad medför.

Precis som Carin Jämtin (S) beskriver i sin motion har inkomstspridningen enligt LNU ökat sedan 1991, samtidigt har det också skett en total inkomstökning som är värd att notera. Både höginkomsttagare och låginkomsttagare följer denna utveckling vilket innebär att inkomstgolvet höjs.

Därför vill vi särskilt lyfta fram att det inte enbart handlar om att analysera relativ inkomstspridning. Det primära är alltid att inkomsterna ökar för de grupper som idag har lägst inkomst. Därför bör även detta perspektiv vägas in i USK:s levnadsnivåundersökning.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

Bilaga 2

2011:17

2011:17

Motion av Carin Jämtin (S) om tillsättande av en levnadsnivåutredning i Stockholm för att kartlägga inkomstskillnader och skillnader i levnadsförhållanden mellan medborgare i Stockholms kommun

Dnr 325-435/2011

Inkomstskillnaderna i Stockholm växer. Staden segregeras och delas upp. Befolkningsstrukturen ändras snabbt i takt med bostadsomvandling och inflyttning där allt högre bostadspriser skiktat befolkningen efter betalningsförmågor.

Enligt en undersökning av USK publicerad av DN (8/2 2011) har medelinkomsten i innerstaden ökat med över 58 procent mellan 1991 och 2008. 2008 tjänade en innerstadsbo i snitt 29 316 kronor i månaden medan den som bor utanför tullarna drar i genomsnitt in 22 807 kronor.

1991, tjänade den som bodde innanför tullarna 5 procent mer än den som bodde utanför. Sjutton år senare, 2008, har gapet växt till 29 procent. Skillnaderna är som tydligast i ytterstadsområden med hög andel invandrare och där Stockholms stad kämpat med att förbättra integrationen. Men siffrorna visar på ett misslyckande. De som bor i Skärholmen har – sedan 1991 – fått 0,1 procent mer i inkomst i genomsnitt. Det kan jämföras med 65 procent för dem som bor i innerstadsdelen Norrmalm.

Siffrorna är intressanta och leder till andra frågeställningar som t ex hur levnadsförhållandena utvecklats i Stockholm över tid. Hur ser yrkesliv och fritidsvanor ut, semestermöjligheter, tillgång till en god uppväxtmiljö, stress, tillgång till läsläsning, hälsa osv.

För att öka förståelsen för de utmaningar och problem som Stockholms kommun står inför att lösa bör en kartläggning göras av Stockholmarnas levnadsförhållanden ur olika perspektiv samt utvecklingen av inkomstskillnader. Jag föreslår därför att en levnadsnivåutredning tillsätts med syfte att ställa samman tillgängliga fakta och kartlägga levnadsförhållanden och inkomst-

skillnader i Stockholm. Utredningen kan göras som en uppföljningsbar tidserie där staden återkommande får ta del av fakta så att utvecklingen kan följas över tiden. Utredningen kan med fördel göras i samarbete med Stockholms universitet. Utredningen bör belysa frågor som fritidsvanor, folkhälsa, barns fysiska och psykiska välmående, drogvanor, stress, semestermöjligheter mm.

Syftet med levnadsnivåundersökningen är att kontinuerligt skaffa kunskap för att i tid hitta verktygen i arbetet med att Stockholm ska stå fortsatt ekonomiskt och socialt starkt.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår jag kommunfullmäktige besluta

att en återkommande levnadsnivåundersökning genomförs i Stockholm i syfte att följa Stockholmarens inkomstskillnader och skillnader i levnadsvillkor.

Stockholm den 21 februari 2011

Carin Jämtin